

JOAN SALAT I TARRATS, UN CENTENARI.

“Quant torni de Barcelona, hauré d’acabar aquest paràgraf...”

Josep M. Salat Noguera

Havia gestionat una entrevista amb el Cap de Cardiologia de l’Hospital Clínic de Barcelona pel dia 22 de febrer (2008). Amb la seva agenda a la mà, el meu germà la va anul·lar aquell mateix matí. El seu cor, amb un greu problema a la vàlvula aòrtica, havia deixat de bategar a les dues de la matinada al barri de Sants de la ciutat comtal.

Així acabava la seva trajectòria vital en Joan Salat i Tarrats, un cerverí que va estimar la seva terra, que se’n sentia orgullós, que la va portar sempre al cor, que en feu la seva raó de viure i de la que en va ser Paer en cap durant 26 anys.

Havia nascut el 6 de maig de 1920 al número 98 del carrer Major, a Cal Xuclà on la família havia establert el seu negoci com a corders i fabricants d’espardenyes. Era cal Espardenyer de Freixenet.

No. No va poder acabar l’últim paràgraf de les seves memòries que havia deixat obert i en el que, probablement, hauria explicat el resultat de la visita mèdica. Tampoc havia tingut temps de contestar l’últim e-mail que havia rebut de la meva germana i el meu cunyat que es trobaven a l’Índia, just abans de marxar de Cervera. Ja ho faria en tornar a casa.

El passat és memòria i la memòria és identitat. Ho va deixar escrit. Per això és important recordar-nos de les persones que ens han precedit en moments assenyalats com pot ser-ho el centenari del seu naixement. Com a cerverins enguany, a més del centenari del pare, celebrem també el de Josep Benet i Morell, nascut el 14 d’abril de 1920. Bon amic de la família. Amb el pare havien compartit jocs d’infants (vivien l’un davant de l’altre) i moments importants pel país com fou la mateixa entronització de la Verge de Montserrat des de la Comissió Abat Oliba el 1947 que constituí la primera gran manifestació de catalanisme després de la guerra incivil. Mantingueren l’amistat fins a l’últim dels seus dies.

Els dos van compartir l’experiència més traumàtica de la seva generació. Van tenir la dissort de formar part del què s’ha batejat com a la Lleva del Biberó. En aquell moment el pare era un noi de disset anys que estudiava peritatge mercantil i que treballava a l’espardenyeria de casa. I un bon dia, amb un centenar més de nois es van trobar a l’estació acomiadant-se de les seves mares. “*Nosaltres les consolàvem dient que no farien l’infanticidi d’enviar-*

nos al front, i que per la nostra joventut rellevaríem la rereguarda i segurament seríem destinats a serveis auxiliars com podien ser intendència o sanitat. El tren es posà en marxa. Tots abocats a les finestretes. Tornaríem a reunir-nos amb els nostres familiars? Tornaríem a veure Cervera? Molts no. Van caure un mes després als fronts del Segre. Estàvem ben equivocats en pensar que no hi hauria un "infanticidi". Només tenien 17 anys. Van marxar de les faldilles de la mare per anar a la guerra.

Tota una generació que va veure truncada no només la seva joventut, que van perdre amb set anys de mili i de camps de concentració, sinó també els seus projectes, les seves il·lusions, els seus estudis. I amb tot, potser per la duresa de l'experiència, aquesta generació va ser capaç de comprometre's i assumir grans responsabilitats. Va ser capaç de tirar famílies endavant. De tornar a posar il·lusió. De recuperar projectes.

En Joan Salat fou un home apassionat pel que feia. Atrevit en molts moments. Dur de caràcter en la seva feina. Convençut. Somiador. Era molt ell.

Com qualsevol home que es dedica a la gestió pública (política) tingué grans defensors i també enemics acèrrims. No li va faltar -això sí- el recolzament de molts conciutadans si ho hem d'avaluar per les majories absolutes que obtingué en totes les eleccions a les que es presentà.

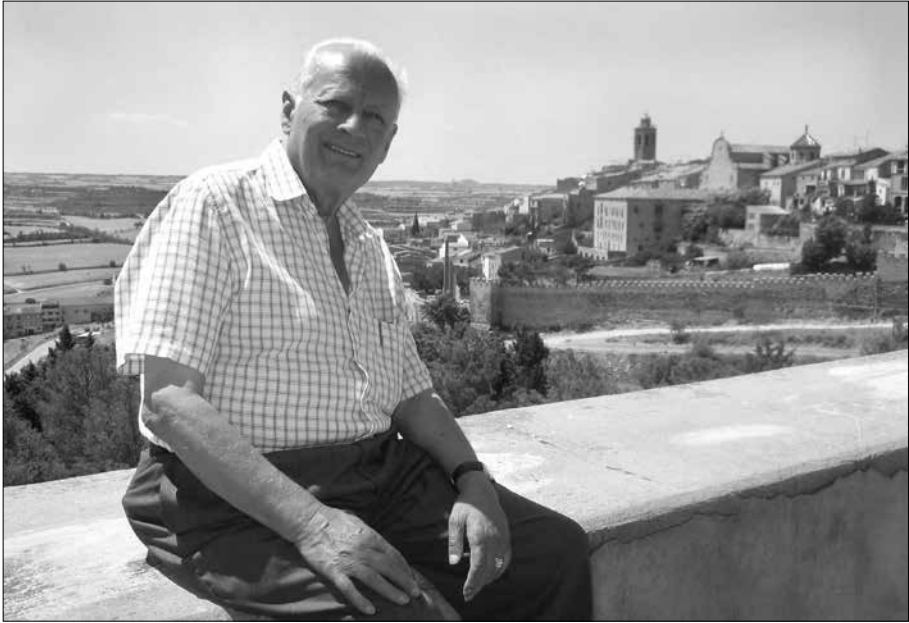
En la seva llista d'actuacions hi han encerts i també algun fracàs. Alguns dels seus somnis aconseguí fer-los realitat i se'n sentia especialment orgullós com el fet de resoldre el problema de l'abastiment

d'aigua a la ciutat o treure el fang dels seus carrers.

Fou prou hàbil per moure's entre despatxos a Madrid o a Barcelona per aconseguir, entre altres, enfilat el problema de l'edifici de la Universitat que queia a trossos o la mateixa restauració de l'edifici de la Paeria, l'Hospital o el que aleshores coneixíem com a Casa Caritat. En casos com aquests la seva tossuderia escalfant cadires en els avantdespatxos d'alts càrrecs de l'Administració o presentant-s'hi un dia i un altre, feia que al final, per esgotament, aconseguís allò que es proposava. Caldria considerar la insistència com una virtut.

En aquesta mateixa línia no va parar fins aconseguir el polígon industrial i omplir-lo amb grans empreses, amb un plantejament que avui seria totalment qüestionable però que aleshores va donar feina i sou a un bon nombre de famílies de Cervera i tota la comarca.

De ben jove es va implicar en diverses activitats. Moltes d'elles a l'entorn de la Parròquia. Abans d'incorporar-se a la mili i després. Formava part d'una colla de joves molt llençats. Prou com per convertir el que havia estat el menjador dels cordimarians, en una de les ales de la Universitat, en un teatre i cinema (Acció Catòlica) on s'hi va projectar la primera pel·lícula en cinemascop a Cervera tot i haver-hi dos altres cinemes. Això sí: foren considerats els de dretes per diversos col·lectius. Valgui l'anècdota que tant ell com la seva mare, però, van acabar amb el carnet de la CNT a les mans, com tants d'altres en aquells anys difícils. Era una qüestió de supervivència.

Joan Salat. Fotografia: Xavier Santesmasses.

El teatre fou una de les seves grans aficions de ben jove i fins l'últim dia. Recordo que quan el vaig portar a Barcelona, abans de marxar, va voler passar pel Gran Teatre de la Passió simplement per dir al seu president que aquell any no sortiria a l'escenari per què totes les escales se li feien molt difícils però que comptés amb ell pel que li convingués. Quan sortíem es va mirar pausadament el gran mural del vestíbul com si fos conscient que no el veuria mai més. Darrera aquell mural hi ha l'esforç d'un grup de persones molt estimades que van aixecar aquell teatre. Avui els qualificaríem de bojos o inconscients pel capbaix.

Com a bon cerverí es sentia orgullós de tot el que hi passava i ho gaudia.

Les festes. Les tradicions. També de tot allò que sorgia de nou. Del que s'hi programava. Era el bategar d'una ciutat viva. I l'afectava en gran manera els esdeveniments dolents com fou, a tall d'exemple, el incendi de la botiga de petroli del Sr. Busquets a les voltes del carrer Major (1970), davant St. Agustí per les conseqüències que podia arribar a tenir. Darrera d'allò van venir dos infarts greus.

Tota una vida dedicada a Cervera no hauria estat possible sense les moltes persones que van estar amb ell en els diversos Ajuntaments, al Patronat de la Passió i en tantes altres entitats.

Però sobretot no hauria estat possible sense la persona que va estar al seu costat amb fidelitat absoluta fins a l'últim alè: la

seva esposa Antonieta Noguera Mercè que des de l'Agost de 1945 fou el seu puntal. Amb una discreció absoluta va estar sempre al seu lloc, el va acompanyar. Van formar una família amb quatre fills. Van engrandir el negoci familiar convertint l'espardenyeria en una sabateria que van traslladar al centre de la ciutat, al Pou de St. Miquel. Ella gestionava la casa i la família. Model de paciència, sacrifici i generositat.

I tot plegat començava fa cent anys. D'aquests n'hem conviscut una bona part i ens en sentim orgullosos.

Al llarg de la història la ciutat ha generat persones que l'han viscuda fins al fons de la seva ànima amb passió i han aportat el seu gra de sorra per a fer-la millor i ho continuarà fent.

En Joan Salat i Tarrats en va ser un. Amb els seus defectes i les seves virtuts però amb una enorme passió: CERVERA.